

ÖREBRO- KAROLINAREN

Årsskrift utgiven av
SÄLLSKAPET ÖREBRO-KAROLINARE I STOCKHOLM
OCH SÄLLSKAPET KAROLINARE I ÖREBRO

Nummer 75 · 2015

Innehåll

Sällskapens styrelser	4
Förord	5
<i>Pehr Thermaenius</i> , Karrostipendiater 2015	6
Sällskapens stipendiater 2015	8
<i>Mathilda Gustafsson</i> , Studenttal	9
Följetongen om biologiska museet	12
<i>Erland Bohlin</i> , Från Östermalmsvind till Stadsarkivet	15
50-årsjubilarer, klass RIV ⁴ C	16
53-årsjubilarer!	17
<i>Anders Duvkär</i> , Krönika över året 2014-2015	18
<i>Erland Bohlin</i> , Pereric Boström 1927-2015	23
<i>Roland Ericsson</i> , Birger Wennberg, 1923-2014	26
<i>Erland Bohlin</i> , "Sveriges bästa skolspelare"	29
<i>Gunnar Artéus</i> , Porträtt av en romantiker: harald forss	32
<i>Dixie Ericson</i> , Poeten Levi Ericson – innan Tröstlösa	35

Sällskapet Örebro-Karolinare i Stockholm Styrelse

ORDFÖRANDE

Lars Blomberg
Rådmansgatan 84
113 29 Stockholm
tel. 08-30 30 57

SKATTMÄSTARE

Björn Norrbom
Brahegatan 54
114 37 Stockholm
tel. 08-661 47 45
b.a.norrbom@gmail.com

SEKRETERARE

Rolf Rulander
Laggagränd 4
194 51 Upplands Väsby
tel. 08-590 802 07
ur.rulander@gmail.com

LEDAMÖTER

Bengt Ekström
Karin Magnusson
Jan Mårtenson
Per Restadh

Årsavgift 100 kr. Bankgirokonto 296-5127

Sällskapet Karolinare i Örebro Styrelse

ORDFÖRANDE

Lasse Hallmén
Sörbyallén 4 B
702 17 Örebro
lars.hallmen@telia.com

KASSÖR

Björn Zötterman
Långrevsgatan 30
133 43 Saltsjöbaden
bjorn@zotterman.net

SEKRETERARE

Roland Ericsson
Björnbärgsgatan 3
703 60 Örebro
rolanda.ericsson@tele2.se

LEDAMÖTER

Erland Bohlin
Barbro Torpfeldt

Årsavgift 100 kr. Bankgirokonto 466-9008

Förord

Den stora händelsen under året är att Karolinska skolan har varit stängd under ett helt läsår för renovering. Till höstterminen flyttade elever in i nya fräscha och förhoppningsvis ändamålsenliga lokaler förutom i Karribien (byggnaden med gymnastikhallen) och Stallet som hade fuktspärre av stenkolsstjärna. Till början av 2016 skall också de lokalerna, liksom de två nya byggnaderna, vara klara för inflyttning och alla elever kan samlas i Karros lokaler igen.

Detta är den sjuttiofemte årgången av Örebro-Karolinaren. Vi firar jubileet med att ge bilderna från ombyggnationen i färg.

Gladjande var att politikerna ändrade mening angående biologiska museet och anslog pengar för renovering i stället för att besluta om nerläggning. Det var en seger för allmänna opinionen och till den bidrog också Örebro-Karolinaren, enligt vad två av de politiker som deltog i beslutet, berättar i en insändare i NA, som vi återger här. Det är för närvarande inte känt när museet kan återinrigas.

Elevernas uppfattning om skoltillvaron under ett läsår i tillfälliga lokaler på annan plats framgår av årets studenttal som hölls av Mathilda Gustafsson. Vi skriver också om stipendiaterna som fick resa till Söul för att delta i ett världspolitiskt rollspel.

Två hedersledamöter har avlidit, Pereric Boström och Birger Wennberg. Pereric Boström var lärare på Karro under många år och rektor i sju år. Han var för många Mr Karro. Birger Wennberg engagerade sig i Karros och Örebros historia och var bl a redaktör för boken om gavs ut vid skolans 650-årsjubileum.

Dixie Ericsson, tidigare lärare på Karro, skriver en bok om Jeremias i Tröstlösa. Han ger oss en sammanfattning om Levi Ericson, innan Tröstlösa. Gunnar Artéus gav en presentation av örebropoeten Harald Forss på Örebrokarolinarnas vårmöte i Stockholm och har därefter skrivit bidraget till årsskriften.

ERLAND BOHLIN, ROLAND ERICSSON, PEHR THERMAENIUS, ROLF RULANDER OCH PER RESTADH

Karrostipendiater 2015

Hur har Karro kunnat förbli Karro under de senaste trassliga åren med omgörningar i Skolörebro och med flytten till Risbergsgata?

”Det är vi elever som har klarat det”, sa Papola Azad Salik, en av våra stipendiater, när jag träffade henne veckan före studentavslutningen.

Papola fick stipendium tillsammans med tre kamrater för att kunna resa till ett världspolitiskt rollspel i Söul i mars 2015. De andra i gruppen är Lovisa Persson, Benjamin Sandström och Mathilda Gustafsson (som var upptagen av examensfotografering och inte kunde vara med under vårt möte). De tog studenten på samhällsvetenskapsprogrammet.

Rollspelet i Söul var det 24:e årliga WorldMUN (Model United Nations), som drivs av Harvarduniversitetet i USA. Ett par tusen studenter från över hundra länder deltar och deras uppgift är att under ett simulerat FN-möte försöka komma överens om lösningar på världsproblem.

Ingen representerar sitt eget land. De fyra gymnasisterna från Karro fick till uppgift att representera Vitryssland. De skulle alltså analysera världsproblemen med vitryska ögon och sedan förhandla, argumentera och söka samarbeten med andra länder i utskottsrummen och i korridorerna.

”Visst var det svårt för oss att spela Vitryssland, ett av världens minst demokratiska länder, men vi gillade utmaningen”, sa Lovisa.

I tidigare rollspel, där de fyra kvalificerade sig för att vara med i Söul, har de representerat bland andra Kina och Israel. Men Vitryssland var svårast. Motsättningarna delade oftast länderna mellan öst och väst, så Vitrysslands delegater från Karro sökte samarbeten med bland andra Kina och Ryssland.

Målet med rollspelet är att deltagarna ska tänka sig in i ländernas ståndpunkter.

”Man måste kunna sätta sig in i deras motiv och då ser man det på ett annat sätt även om man inte håller med om vad de gör”, sa Benjamin. ”För att nå sina mål måste man sedan förhandla så att ingen annan blir överkörd.”

”Vi gick in rollen”, försäkrade Papola – men på kvällarna, efter överläggningarna, blev delegaterna sig själva igen och lärde känna studenter från många länder.

”Om tio år kanske någon av dem sitter i FN.”

Där skulle Papola, Benjamin och Lovisa vilja arbeta, eller i någon annan internationell organisation. Det är med det målet som de kommer att välja sina kurser på universitetet, möjligen med undantag för Benjamin, som också funderar på att ägna sig åt musik och teater.

De tar med sig sådant som de lärt sig på Karro, och inte bara det som de fått i sig under lektionerna.

”Karro är för elever, av elever”, sa Papola.

När man läser det ser det ut som en överdrivet slajmig reklamfras, men när Karros gymnasister pratar om det får det en riktig mening. För Papolas del var det just därför hon sökte sig till Karro efter nian, då hon var less på skolan.

”Jag hörde att här får alla plats.”

För Lovisa var det en slump att hon kom till Karro när hon flyttade till Örebro.

”Karro vände sig till mig som person. Här finns lärare som bryr sig och som vill att vi gör vårt bästa.”

Bland dessa stjärnlärare nämnde de tre stipendiaterna Anders Hagsten, som undervisar i internationella relationer. Men de har också stött på oengagerade och monotona lärare och då har resultaten heller inte blivit bra.

”Eleverna speglas i läraren”, sa Lovisa. Det är ett gott argument, tycker hon, för att det inte ska vara så lätt att komma in på en lärarutbildning, bara för att man inte kommer in någon annanstans.

Med bara någon vecka kvar på Karro såg Papola, Benjamin och Lovisa fram emot att få springa ut genom porten på det riktiga Karro sedan de tvingats tillbringa sitt sista år på det tillfälliga Karro i Risbergska skolan.

Och nästa läsår är de tillbaka. Då ska de agera ordförande när Karro arrangerar Sveriges nationella FN-rollspel för gymnasister.

PEHR THERMAENIUS

Sällskapens stipendiater 2015

Gellerstedtska fonden: Kalle Edström, NAB12; Vanessa Sauerborn, SAA12; Fredrik Sigebjer, SAD12 .

Widlundska fonden: Marina Tegevi, NAC12; Nichelle Johansson, NAA12; Filip Tagesson, NAB12.

Ursings fond: Viola Ragnarsson, ESA12.

Ericsons fond: Lisa Åsberg, NAB12.

Karropennan: Isabelle Ekbäck, NAA12.

Nyllets kamratstipendium: Oona Paananen, SAB12.

Studenttal

Den första studentavslutningen i Karros nyrestaureerade aula (men helt utan inredning, bara inhyrda stolar) den 12 juni 2015. Foto: Lars Hallmén

Vi minns nog alla hur det var att för första gången sitta på exakt den här platsen och vänta på att bli uppropade i vår nya klass. Det har gått så lång tid samtidigt som det var alldeles nyss. Idag tar vi studenten istället och jag är så otroligt stolt över att kalla oss för ett vi. Att vara en del av detta. Studenten hör ni, vi klarade det.

Jag fick en fråga häromdagen om varför det egentligen var så viktigt att springa ut från just Karolinska Läroverket. Varför det var så viktigt att stå just i den här aulan och hålla mitt tal. Men det är så svårt att förklara för någon som inte gått på Karro i tre år. Jag kan prata om karroanda, gemenskap, kärlek och om en varm känsla i magen som jag aldrig haft på andra skolor. Jag tror ändå ingen riktigt fattar. Men jag vet i alla fall att det sitter 321 elever framför mig just nu som förstår precis vad jag menar, och jag hade inte velat dela den känslan med någon annan än just er.

Min bror gick på Karro innan mig. Han sa när jag skulle börja att detta skulle bli de tre bästa åren i mitt liv. Och för första gången hade han faktiskt rätt. Jag gick till Karro den första dagen med mina två bästa

vänner. Det var också de enda jag kände som skulle börja på samma skola som jag. Och sedan satt vi där i aulan och jag såg den ena bli uppropad till en klass, den andra till en annan klass och så var jag ensam kvar. Där borta satt jag. Att känna sig ensam är dock ingen långvarig känsla när man går på Karolinska Läroverket, inte där karroandan omger oss.

Min bror berättade att hans bästa kompis har en dröm om att en dag hitta något som han kallar "en specialkompis". Det är en kompis som har det där lilla extra, som man kan dela allt med, som alltid lyssnar på vad man har att säga, och genuint bryr sig om en. Jag tänker direkt att det inte borde kallas specialkompis, det borde kallas för "pilt". För jag tittar ut över er och ser ett helt hav av specialkompisar. Kompisar som allihop har det där lilla extra.

På tre år har jag gått från att känna ingen till att känna alla. Att vara specialkompis med alla. Eller ja, så känns det i alla fall. Vi hälsar på varandra, vi känner igen varandras ansikten. Nej på Karro är man nog aldrig ensam, inte riktigt.

Det såg vi prov på under förra året. Vattenrören. Minns ni hur vi stod där i vår idrottshall, enade. Aldrig ensamma. Det var en bekräftelse på vår styrka, vår tilltro på oss själva. Även om det var ett hemskt besked så satte det prov på vår gemenskap. Då vi fick uppleva känslan av att slitas upp med rötterna från det som hunnit bli vårt hem mer än en skola. Att flytta till Risbergiska har inte varit jättekul, jag tror ingen tycker det. Men jag tycker att det har varit en viktig erfarenhet som satt prov på vår karroanda och gjort den starkare. Den ligger hos oss.

Flytten till Risbergiska är en erfarenhet som vi ska ta med oss och vara glada för. Jag har lärt mig mycket på grund av just detta. Bland annat att en fiende kan bli en vän. För tänk om vi inte flyttat till Risbergiska, då hade vi nog bara skrattat när de skulle lägga ner. Jag tycker att det var så fint nu på krampen att vi fick avsluta vår tid som svurna fiender med vänskap. Vi fick avsluta som vinnare, den slutgiltiga segern. Vi här inne har upplevt något historiskt, saker vi aldrig kunnat föreställa oss då vi satt här den första dagen och förväntade oss "tre vanliga karro-år".

Ja vår första dag här känns som nyss. Men samtidigt så har det gått en livstid. En livstid av vänskap, erfarenheter, lärdomar och karrofeater. En livstid där jag har blivit den person som står här framför er idag. Så tack, för vem vet vem jag hade varit utan er alla. Utan den här skolan. Jag hade tänkt räkna upp specifika personer och tacka för olika saker.

Men sen insåg jag att det tar för lång tid att prata om 321 personer. För ni alla har gjort så fantastiska saker och kommer att uppnå så stora mål. Ni alla har påverkat mig och många andra på något sätt.

Vi kom hit till Karro med olika förutsättningar och vi kommer lämna denna skola på samma sätt. Men nu har vi en sak gemensamt, alla vi som sitter här. Vi har dessa tre år. För ingen kommer någonsin uppleva sin tid på den här skolan så som vi har gjort. Med matsalen, vattenläckorna, flytten, besked om Risbergskas nedläggning, sista krampen. Trots traditioner och trots att vi återanvänder gamla karrofest-teman ständigt så är dessa tre år unika. Vi är unika. Och vi kommer utträtta stora saker. Jag hör piltar berätta om sina drömmar om framtiden och varje gång tänker jag ”du kommer klara det”. Ni kommer klara det. Vi kommer att klara det. Jag lovar.

Älskade vänner, jag ska försöka att inte gråta. Men att se er så fina i era studentmössor gör det svårt. Och att det här är vår sista dag på Karolinska Läroverket gör det omöjligt. Det kan låta som en klyscha, men på många sätt känns det ändå som att min första dag, på Karro, i prick den här aulan, var igår. Det har gått alldeles för fort, och nu när vi äntligen har lärt känna varandra så måste vi skiljas åt. Det känns så orättvist.

Idag är kanske sista dagen på Karro, men det är också första dagen av en ny tid. Första dagen på resten av våra liv. När vi ser tillbaka i framtiden och någon frågar när allt egentligen började. Då kommer vi säga att det var här, på Karolinska Läroverket.

En gång pilt, alltid pilt.

MATHILDA GUSTAFSSON

Följetongen om biologiska museet

Örebro stadsarkiv, okänd fotograf 1980-tal

Då vi i förra årgången av Örebro-Karolinaren (ÖK) berättade om hanteringen av biologiska museet var frågan fortfarande öppen i väntan på den utredning som skulle pröva möjligheten att bevara museet i de ursprungliga lokalerna. Vi var beredda på ett negativt resultat och agerade med skrivelser från bägge våra föreningar, intervjuer, namnsamling och till sist slutade NA ta in stödande insändare, eftersom de saknade nyhetsvärde. Vi tryckte också extraexemplar av ÖK för att distribuera till kommunledningen och senare till fullmäktigeledamöterna inför det beslut vi väntade att de skulle ta i december.

Därför tappade vi hakorna när kommunledningen meddelade att de ändrat mening och inte bara beslutat att behålla museet utan också skjutit till medel för en renovering. Sedan kom bifogade insändare som visade att "allmänna opinionen" haft effekt. ÖK gör skillnad!

Det har ett kulturhistoriskt värde och då ska det vara kvar (Insändare i NA 2014-12-12)

Karolinska skolans lokaler drabbades under vintern 2014 av allvarliga vattenskador och en av de platser som drabbades var Biologiska museet. Kommunledningen beslutade att totalrenovera Karolinska skolan, men när det gällde museets framtid fanns en stor tveksamhet att renovera och det första beskedet var att det skulle avvecklas och flyttas.

Många föremål i samlingarna är skadade eller förstörda och hela samlingen är i stort behov av konservering och renovering.

Det mötte starka reaktioner från många som ville att museet skulle behållas och renoveras, bland annat från elevkåren Karolinska skolan, Sällskapet Karolinare i Örebro, Naturskyddsföreningen Örebro län, Naturskyddsenheten länsstyrelsen Örebro län med flera. På initiativ av Kristdemokraterna genomfördes en utredning i samförstånd med de andra majoritetspartierna. Biologiska museet har under de senaste årtiondena inte underhållits ordentligt och flertalet föremål är skadade och i stort behov av konservering och renovering. Museet har inte använts i undervisningen under de senaste åren. När utredningen redovisades i november fick kommunledningen frågan för bedömning och slutgiltigt beslut.

Kristdemokraterna föreslog att det skulle finnas kvar. Nu fick vi med oss både Socialdemokraterna och Centerpartiet för att ta ställning till att Biologiska museet ska bevaras, renoveras för att finnas kvar i Örebro och på Karolinska skolan för undervisningssyfte men att det även öppnas upp för guidade visningar för allmänheten. Utredningen konstaterar att om samlingarna ska behållas i Örebro, så bör de vara kvar i det befintliga rummet – Biologiska museet på Karolinska skolan, utifrån den vetenskapliga, kulturhistoriska och historiska kontexten. ”Museets stora värde är i ett idéhistoriskt sammanhang – den intakta 1800-talsinteriören med gallerier och samtida djur på klossar med lite yngre dioramat” (Erik Åhlander för Naturhistoriska riksmuseet) i Örebro-Karolinaren nr 74, 2014.

”Som helhet har museet ett högt samhälls- och socialhistoriskt värde i och med att tiden här mer eller mindre stått stilla. Det ger en tydlig och bra bild av hur museer såg ut från mitten av 1800-talet” (Susanne Hallgren i Örebro-Karolinaren nr 74 2014). Det ursprungliga pedagogiska värdet av museet har delvis minskat, men det har fortfarande ett stort kulturhistoriskt värde – vilket självklart motiverar

att det ska finnas kvar. Därför finns nu medel anslagna i majoritetens budget för konservering av samlingarna, årlig skötsel och hyra. Nu kommer hela rummet för museet att renoveras varsamt, samlingarna fräschas upp och konserveras samt en årlig skötselplan tas fram. Museet ska vara tillgängligt för allmänheten viss tid genom guidning. Under sommarlovet kommer det att vara öppet för visning.

Utän kunskap om vår historia har vi svårt att förstå nuet och vägen mot framtiden det, har det alltid varit en grundbult i kristdemokratien. Biologiska museet utgör en liten del av vår ”kulturella navelsträng” i Örebro och länet. Nu kan det dessutom öppnas upp för allmänheten för att berätta en del av vår gemensamma historia. Det stärker vår gemensamma identitet som medborgare i staden och kan också bli en del i besöksnäringen. Kulturen har alltid ett egenvärde – men ger också som bonus stärkt tillväxt. Kristdemokraternas vallöfte är nu uppfyllt som en del i majoritetens goda samarbete!

LENNART BONDESON

Kommunalråd (KD)

ANDERS ÖSTMAN

Förste vice ordförande i programnämnd
barn- och utbildning (KD)

Från Östermalmsvind till Stadsarkivet

Stockholmkarolinarnas arkiv överfördes för några år sedan till Sibiriens källare och i samband med den fullständiga tömningen av Karro i våras kom det, tillsammans med Örebrokarolinarnas arkiv, till rätt slutstation, Stadsarkivet. Men riktigt tillgängligt blir det inte förrän en arkivarie gjort ett register. Nu har vi turen att arkivarien Eva Lundberg lagt ner ett stort jobb på att ordna och systematisera alla pärmar och kartonger. Bilden visar hur det kan se ut. Så småningom kommer också alla de värdefulla gamla fotografierna att läggas ut på nätet till glädje t ex för släktforskare som söker sin anfäder.

EB

Arkiv **Sällskapet Örebro-Karolinare i Stockholm (FO:261a)**

Serierubrik		Seriesignum
Deltagarlistor vid sammanträden		D1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong. Deltagarlistor finns även i korrespondensserien.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1924-1986	- Inbunden liggare med namnteckningar på de som deltagit vid föreningsammanträdena från starten vid det konstituerande mötet den 15 maj 1924 på Hotell Kronprinsen till sista sidorna i liggaren från mötet den 25 november 1986 på Eklundska krogen. - Deltagarlistor vid sammanträden och supéer, 1963 - 1975.

Arkiv **Sällskapet Örebro-Karolinare i Stockholm (FO:261a)**

Serierubrik		Seriesignum
Inventarium "Lappkatalogen"		D3
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong. Lappkatalogen består av handskrivna lösa lappar och fördes under 1920- 1930- och 1940-talen. Den är uppdelad i Litteratur, Foton och andra bilder och Andra slags inventarier.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1920-1940	

50-årsjubilarer, klass RIV⁴C

Bakre raden: Knut Fredriksson, Göteborg; Håkan Molin, Bromma; Thomas Bergman, Ervalla; Sven-Georg Ericsson, Örebro, lärare; Jan Söderberg, Borås.

Främre raden: Björn M Lindquist, Örebro; Karl-Wilhelm Beckman, Örebro; Christina Nordqvist (Thorman), Örebro; Lennart Persson, Åmmeberg; Einar Lindahl (Nilsson), Uppsala; Kerstin Landell (Johnson), Örebro; Berit Hedén (Bertilsson), Eskilstuna; Eva Rosshagen (Björk), Stockholm; Nils Elander, Sollentuna; Christer Willebrand, Uppsala.

53-årsjubilarer!

Foto: Göran Kangedal, Örebro

Årgång 1962 hade ett mycket uppskattat tvådagars 50-års-jubileum och då önskade alla att den utomordentliga fest-kommittén också skulle ordna en 53-årsfest och den 1-2 juni kom 50 "piltar" till Karro och fick t o m komma in i aulan, fastän det fortfarande var en byggarbetsplats. Sedan åt man lunch på Karlsund och via Måltidens hus kom man till Loka brunn för middag och övernattnig. De entusiastiska deltagarna bad kommittén ordna en lika trevlig 56-årsträff.

Krönika över året 2014-2015

Jag gick på sommarledighet i juni 2014 med den oroande nyheten att Länsstyrelsen krävt en fladdermusinventering, då det siktats en fladdermus inne i Sibirien av en observant lärare. Till råga på allt en levande fladdermus och observationen hade gjorts av en biologilärare... När jag så började jobba i augusti igen visade det sig att ingen agerat i frågan. Tur då att min fru är miljödirektör på Länsstyrelsen i Västmanland och snabbt fick jag råd av deras fladdermusexpert. (Sådana finns faktiskt.) Kontakt togs då med Sveriges största naturvårdskonsultföretag – Calluna och med hjälp av dem konstaterades snabbt att Karro inte hade några flygande hyresgäster, men att fem olika arter av fladdermus fanns i närområdet. Efter detta undanröjdes ett av de största hindren för ombyggnationen och vi fick så småningom bygglov.

Läsåret har självfallet präglats av evakueringen av Karros nationella program till Risbergiska och Språkintruktions-undervisningen förlades till stadsbiblioteket. Jag är väldigt glad över hur bra läsåret har förlöpt trots omständigheterna och jag är oerhört tacksam för den stora professionalism och insats som alla medarbetare uppvisat under detta för Karro mödosamma år. Även eleverna har varit helt fantastiska och visat en så fin kamratanda gentemot sina ”syskonkamrater” på Risbergiska och även Risbergiskas elever har varit så fina i sitt mottagande. Naturligtvis genomfördes Krampen som vanligt, där Karro vände kampen och tog hem segern! Vad som kommer att ske med Krampen framgent får vi se, detta då Risbergiska gymnasiet upphör med sin verksamhet och läggs ner från och med hösten 2016.

Arbetet med renoveringen av Karro, samt planeringen av nybyggnaden genomfördes och genomförs för närvarande av NCC med underentreprenörer. Samarbetet med NCC, White arkitekter och vår fastighetsvärd Futurum har skett i mycket god samverkan, även om det bitvis varit svettigt och i ett tempo som inte tillhör det normala.

Renoveringen av Karro har i princip genomförts helt enligt plan under knappt ett års tid, vilket i normala fall skulle ha planerats och genomförts under minst två års tid. Detta säger något om den tidspress som vilat på arbetet.

Våra fyra nationella program Natur, Samhällsvetenskap, Hum och Estet kom igång då höstterminen började i Huvudbyggnaden, Sibirien och Nybyggnaden. Karribien och Stallet blev försenade, då dessa saneras från stenkolstjära*, vilket ska vara klart till december. Den nya Karotten samt Tillbyggnaden beräknas vara inflyttningsklara till början av december och tas i drift till vårtermin 2016. I och med detta kan hela Karro nyttjas och skolan blir fulltalig i och med att våra lärare och elever på Språkintröduktion kan flytta tillbaka. Och då, den 28-30 januari, kommer vi att fira ordentligt med invigning och stor baluns. Inbjudan till att ta del av festligheterna utlovas!

Vad gäller Tillbyggnaden har också en namntävling genomförts av eleverna på skolan och det nya namnet kommer att bli Olympos – ett värdigt namn på vår nya del av skolan och med anknytning till skolans fina traditioner och anrika historia.

En rolig anekdot vad gäller de nya elevskåpen är att de är sprutlackerade i guld. Varför guld kan man undra? Det hänger ihop

Elevskåpen, sprutlackerade med guldfärg. Foto: Bo Fritzson

---

*I gamla byggnader har stenkolstjära (kreosot) använts som fuktspärr, bl.a. i källarvåningars golvkonstruktioner, murade väggar och mellanbjälklag. De tjäraktiga mörka och fasta lagren uppdagas i samband med att gamla byggnader saneras. Stenkolstjära ger ifrån sig en karakteristisk lukt (lukten av impregneringsmedlet i gamla järnvägssyllar av trä). Då man avlägsnar stenkolstjära frigörs organiska och oorganiska föreningar i luften. De mest problematiska av dessa är polycykliska aromatiska kolväteföreningar (PAH), som föranleder risk för cancersjukdom. (*Kemikalieinspektionen*.)

Aulan

Nya matsalen

Karribien, blivande köket

Nya huset Olympos. Foton på detta uppslag: Bo Fritzson

med att då inredningsarkitekterna gick runt och kikade på skolan, hittade de ett skåp i just guld som stod nere i Hades. Det visade sig att en estetelev själv utformat sitt skåp, varpå arkitekterna gillade idéen så mycket att de föreslog att alla elevskåp skulle vara i guld. En utmärkt idé tyckte vi i projektgruppen, då eleverna är det finaste vi har och en markering att de är guld värda!

Ett litet ord om Biologiska museet. Efter beslut i Kommunstyrelsen är museet nu räddat till eftervärlden, men hur museet ska vakna upp ur sin Törnrosasömn får jag återkomma till. Klart är dock att hyreskostnaden lyfts från gymnasieförvaltningen, samt vi är väldigt tacksamma för den donation om 100 000 kr som vi fått av Örebro universitet och Rektor Jens Scholin.

Jag är också väldigt glad över att Studentexamen kunde genomföras som utlovat i Aulan och studenterna kunde rusa ut genom ekporten. Glädjen hos studenterna gick inte att ta miste på.

Till sist, trots stressen, pressen och påfrestningarna som våra Karrollärare, rektorer, övriga medarbetare och våra fina elever upplevde under året, så står sig Karros prestationer väl! Studenterna uppvisade fantastiska studieresultat och Karro står sig mycket väl i konkurrensen! Det ska vi särskilt tacka alla våra skickliga lärare för!

ANDERS DUVKÄR

Gymnasiechef

Karolinska Gymnasiet

Fina nya sittgrupper i trapphallen, huvudbyggnaden, där café Karolina kommer att vara. Foto: Bo Fritzson

Pereric Boström 1927-2015

Boström, P. Eric (som det stod i skolkatalogen 1938)

Pereric berättar i ÖrebroKarolinaren nr 55 (1995) hur det kändes att som 10-åring göra inträdesproven till Karro och så, hösten 1938, börja i realskolans första klass.

Han berättar om alla lärarna, Spinken, Jaken, Storken, Grisen, Kusken, Fimpen m fl. Den första kvinnliga läraren, Hilla-Britta Bengtsson-Lindeberg gjorde ett bestående intryck liksom Urban Ursing, som undervisade Pereric i latin och grekiska och som var rektor från 1942. Många erfarenheter rikare tog han så studenten våren 1946.

Generalen

Efter ett tio år långt mellanspel i Stockholm bl a med studier vid högskolan och med fil.mag.examen i svenska och engelska kom Pereric 1956 tillbaka till sin gamla skola med nya erfarenheter och kunskaper. Så här beskriver han känslan vid återkomsten: "För mig kändes det som att komma hem igen och få komma in bakom scenen på en stor teater". Liksom alla andra lärare på den tiden fick han ett smeknamn och att det blev "Generalen" berodde mer på hans raka rygg och strama hållning än på att han förde ett strängt befäl. Den som längst benämnde honom "Generalen" var han själv, gärna med tillägget att han var pacifist. Det var Urban Ursing som plockade tillbaka Pereric till Karro som lärare. Fram till 1962 var Urban Ursing hans rektor och de sista två åren tjänstgjorde Pereric under honom som "skolans sekreterare" och "rektorsassistent". Sedan kom Carl-Olof Bergström och under alla dennes 22 år som rektor var Pereric "rektors sekreterare" med samma funktion som en studierektor och från 1966 fick han också den titeln.

Peb

1984 efterträdde Pereric Carl-Olof som rektor och då fick han ett nytt smeknamn. I rationaliseringens namn försvann de långa namnen på personalen och ersattes av initialer. Hans initialer var lätta att uttala och både lärare och elever kallade honom peb. Han spelade rollen som rektor med auktoritet och förståelse för elevernas och personalens problem och klarade Karro genom kriser, då skolan hotades av nedläggning. Inför sin pensionering samlade han personalen till en studiedag och presenterade sin syn på skolans uppgift och pedagogiken. Det blev en fin sammanfattning av hans många år i skolans tjänst.

Pereric Boström

Men han spelade också andra roller och det fanns det mycket av en estradör hos peb. Alla som upplevt det minns nog julavslutningarna, då peb, till Jan Hallonquists pianoackompanjemang och med skolans kör bakom sig sjöng Wennerbergs mäktiga "Gör portarna höga". Allmänheten kunde sommaren 1994 se honom i rollen som översten i Markurells i Wadköping, som då spelades just i Wadköping.

Vid personalföreningens avskedsfest för peb i oktober 1991 tog peb på sig rollen som Odysseus i ett spex, skrivet av "Gottfrid", (Hans Hushagen). Jan Hallonquist stöttade vid flygeln och i mindre roller syntes och hördes Lars-Gunnar Alfraeus och undertecknad. Hans humor och hans säkra framträdande utmärkte också hans tal vid avslutningar och i andra sammanhang.

Mr Karro

Att peb i kraft av sitt långa liv med Karro och sina djupa kunskaper om skolans historia i sig personifierade skolan förklarar ett smeknamn som kanske inte så många känner till. Han var "Mr Karro". Under rubriken "Från vår skola" skrev han

trevliga årskrönikor i peb som Odysseus och Erland Bohlin som Örebro-Karolinaren under Kalypso. Foto privat.

sina sju rektorsår. Han medverkade också i jubileumsboken till 650-årsminnet. Så länge han orkade mötte han gärna jubilerande studentklasser som ville träffa sin gamle rektor. I skolans pensionärsklubb hade han rollen som "Rektor" (= ordförande) och han deltog troget i våra träffar.

Efter att han i flera år varit ordförande i Örebro-sällskapet och uppehållit täta kontakter med Stockholmssällskapet blev han hedersledamot i bägge sällskapen och vi kommer alla att minnas "Mr Karro" med tacksamhet över allt han betytt för vår skola och våra sällskap.

ERLAND BOHLIN

Birger Wennberg, 1923 – 2014

Vår hedersledamot Birger Wennberg har avlidit.

Jag mötte Birger första gången hösten 1976 då jag som ung jurist sökte arbete och blev anställd vid dåvarande Länskskatterätten. Jag kände mig verkligen välkommen från allra första början. Arbetet i rätten var synnerligen stimulerande. Där fanns förutom ordföranden Birger, även nämndemän. Birger hade förmågan att skapa en lugn och avspänd atmosfär, något som var mycket uppskattat av alla oss som arbetade på länsrätten, men också av nämndemännen vid domstolen. Han var alltid vänlig och hade en härlig humor som ofta lättade upp i vardagen. Dessutom var Birger oerhört generös.

Länsdomstolarna bröts ut ur länsstyrelsen den 1 juli 1979. Där hade Birger en mycket aktiv roll. Det blev många resor för honom till Domstolsverket i Jönköping. Birger blev lagman och chefsdomare vid den nyinrättade länsrätten. Jag hade förmånen att få arbeta på lagmansroteln under sju år och kom på det sättet att lära känna Birger mycket väl. Jag kan säga att Birger inte bara var en uppskattad chef för mig utan kom att bli en mycket god vän. Han erbjöd mig undervisningsuppdrag och vi var ute tillsammans och undervisade när vi skulle inlemma den domarpersonal, som inte hade skatteerfarenhet i den nybildade länsrätten.

När jag senare var ute ensam på undervisningsuppdrag hände det ofta att någon kvinnlig kursdeltagare kom fram till mig och bad om en hälsning till "Sigge Fürsts tvillingbror". Jämförelsen är slående. Birger hade alla de goda egenskaper som kunde tillskrivas den folkkäre artisten. Att det var en kvinnlig kursdeltagare, som kom fram till mig är inte så konstigt. Birger var en verklig charmör!

Vid sidan av den dömande verksamheten hade Birger ett mycket stort kulturellt intresse som verkligen gett avtryck i många avseenden. Jag tänker på alla de böcker som han skrev men också det stora antalet

Birger Wennberg tillsammans med kammarrätts-presidenten Carl-Axel Petri i rikssalen på Örebro slott vid länsrättens bildande år 1979. Foto: Roland Ericsson

artiklar och föredrag som framförallt handlade om Örebro historia. Det är många som har haft stor glädje av hans lokalhistoriska publikationer. Hans brinnande intresse för det som hände i Örebro i början av 1800-talet med bl.a. de båda riksdagarna åren 1810 och 1812 ledde fram till bildandet av Bernadottesamfundet. Han sade till mig litet skämtsamt att han aldrig hade varit med i något samfund, därför bildade han ett själv. Han ville att jag skulle bli medlem vilket jag också blev och det har jag inte ångrat. Med det breda kontaktnät som han redan hade och som han efterhand skapade innebar att samfundets medlemmar fick möjlighet att lyssna på föredrag av landets ledande historiker. Hans insats uppmärksammades också av vårt kungahus med medalj och kungamiddag. Detta var något som han var mycket stolt över.

Birger lät ofta några ur personalen på länsrätten ta aktiv del i hans kulturintresse. Jag kan nämna att han redan 1976 bad mig komma med förslag till vilken musik han skulle ha med i ett radioprogram, som skulle sändas på luciadagen samma år. Det var en trevlig uppgift och jag spelade in programmet när det sändes. Min hustru och jag har som tradition att varje luciadag lyssna på programmet. Det skapar verkligen stämning. Vid minnesstunden den 11 december 2014 fick samfundets medlemmar möjlighet att lyssna på programmet. Det var mycket uppskattat.

I sitt hem tog han gärna emot både konstnärer, journalister och författare. Det blev ett rikt utbyte av olika erfarenheter. Birger ställde också gärna upp som både språk- och sakgranskare av litterära alster.

Karolinska skolan låg honom varmt om hjärtat och han hade mycket goda kunskaper om läroverkets historia och många av där verksamma rektorer och lärare. Han var ju också redaktör för den bok som gavs ut i samband med skolans 650-års jubileum. Hans litterära intresse väcktes redan under skoltiden och han var under en tid ordförande i det litterära, musikaliska och konstnärliga Brageförbundet. Det var inte för inte som han var Sällskapet Örebrokarolinaras hedersmedlem. För övrigt var han författare till en artikel i Sällskapetets årsskrift så sent som år 2013.

Vi saknar honom i Bernadottesamfundet, vi saknar honom i Sällskapet Örebrokarolinare och jag saknar honom som en mycket god vän. Jag känner värme och jag känner glädje när jag tänker på honom. Birger fick ett långt och innehållsrikt liv. En sann humanist har gått ur tiden.

ROLAND ERICSSON

”Sveriges bästa skolspelare”

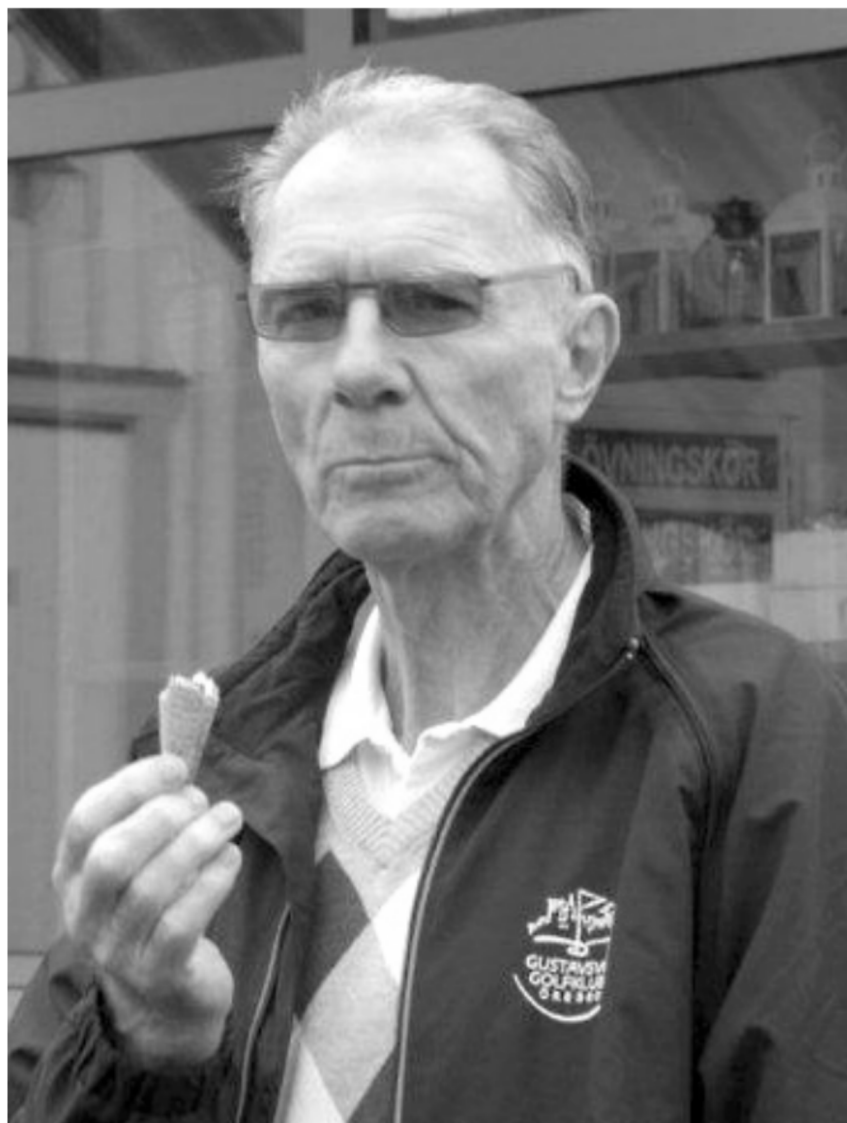
Några dagar före hans 84-årsdag får jag en intervju med Bosse Engström, student 1952 och en riktig pilt, aktiv också i Sällskapet Karolinare i Örebro, bl a som kassör. Han var en viktig del av en av de framgångsvågor som Karros idrottare bjudit på och som beskrivs i artikeln ”'Krampen' och annan hälsobringande lek” av Dixie Eriksson och Birger Wennberg i 650-årsboken.

Under åren i realskolan byggde Bosse upp sitt bollsinne genom att spela handboll, fotboll och bandy ihop med kompisar och det var egentligen först i gymnasiet som han började tävla på riktigt. Under läsåret 1949/50 kom Karro-laget i handboll till final i mellansvenska läroverksturneringen för första gången, men redan följande läsår hade Karro framgång både i fotboll (läroverksturneringens semifinal) och handboll - seger i både läroverksturneringen och Skol-SM och 1951/52 var Karro ”Sveriges bästa bollskola”, då pojkarna hemförde Kronprinsens pokal i både fotboll och handboll. (Historisk påminnelse: Man antar att de första organiserade fotbollsmatcherna i Örebro spelades på Karros skolgård på 1880-talet.)

För Bosse är en dag 1949 särskilt minnesvärd och den är dessutom dokumenterad i flera tidningsartiklar. Den dagen var han med och vann tre finaler: Först skolmästerskapen i bandy, sedan juniordistriktsmästerskapen i bandy för Närke, bägge på Gustafsvik, sedan svenska juniormästerskapen i handboll med ÖSK i Idrottshuset och på kvällen gick han och dansade! Inte undra på att han då fick utmärkelsen ”Sveriges bästa bollspelare”, vilken överlämnades av en leende rektor Ursing.

Även om en del gymnastiklektioner tillbringades på fotbollsplanen var skollagets träning inte lika intensiv som t ex ÖSKs, men det var ungefär samma gäng som var engagerade i de olika lagen så nog var de samspelade alltid. Idrotten tog dock så mycket tid att Bosse fick gå om ett år, men det ser han som något positivt: betygen gick upp och han fick nya kompisar.

Att det var Karro man kämpade för i skoltävlingarna märktes på den form av Karro-anda som Bosse minns som mycket påtaglig. Däremot fick de inte känna samma publikstöd som när friidrottarna tävlade på Stadion och hela skolan for med extratåg och hojtade sina ramsor. Ett visst stöd kunde bollspelarna känna från gymnastiklärarna, t ex Holger

Bo Engström

Krabbe och rektor Urban Ursing (Den gamla historien tål att upprepas: En tidigare rektor fick höra listan på de pojkar som begärde ledigt för att spela en fotbollsmatch och sa, "Nä, mer än sex kan inte få ledigt!")

Bo Engström mottar utmärkelsen som den bästa bollspelaren bland Sveriges gymnasister 1949, överlämnad av Urban Ursing. Holger Krabbe tittar på.

När Bosse läste på Handels i Stockholm fortsatte hans karriär som bandyspelare, nu i AIK och krönet var en B-landskamp mot Finland och då ingick också Snoddas i laget. Efter ett långt yrkesliv i kooperationens tjänst, med flera års utlandsuppdrag, har han nu koncentrerat bollsinnat från fotbollen till den lilla hårda golfbollen. Men det är en annan historia....

ERLAND BOHLIN

Porträtt av en romantiker: harald forss

Denna artikel är skriven av professor em. Gunnar Artéus efter en presentation vid Örebrokarolinarnas vårmöte i Stockholm och kommer att ingå i en planerad essäsamling.

Jag vet inte, varför jag en dag fick lust att skriva en liten essä om Harald Forss (eller *harald forss* med hans eget modernistiska sätt att skriva). Han var under min skoltid i Örebro en färgstark och ganska mycket omtalad gestalt i stadens liv. Och jag är alldeles klart förtjust i hans originellt romantiska och i mina ögon mycket vackra lyrik. Men det förklarar egentligen inte, varför jag nu skriver denna essä. Kan det, djupast sett, bero på att jag i romantikern Forss ser en på något vis besläktad själ?

Forss föddes i Örebro 1911 och debuterade som poet 1939 med diktsamlingen *trött pupill*. Den var utgiven på eget förlag, och i den formen var Forss nödd att publicera sin poesi under många år, ända tills han mot slutet av 50-talet hade tillvunnit sig en nationellt erkänd position som poet. Hur han försörjde sig i Örebro och senare i Stockholm, vet jag inte. Det intresserar mig, men jag har inte försökt att forska i saken. Säkert är dock, att han inte försörjde sig på sin poesi.

Forss skulle i 50-talets Örebro kunna sägas ha varit ”stadens poet”, inte riktigt erkänd som sådan, men likväl ett slags lokal celebritet. När jag nu tänker tillbaka på min Örebro-tid, förbryllar det mig att jag som ordförande i Karolinska läroverkets litterära gymnasistförening Brage aldrig kom på tanken att inbjuda Forss till att i vår krets högläsa ur sin lyrik. Idag beklagar jag djupt att jag aldrig träffade honom.

Hur såg man, närmare beskrivet, på honom i 40-talets och kanske även 50-talets Örebro? Vännen och örebroaren Matts Rying ger ett vittnesbörd, det enda som för mig idag är tillgängligt: ”Ofta såg jag Forss märkliga gestalt på gatorna, det taltes om honom antingen med överseende förakt – ”den galningen” – eller med viskande beundran – ”ett poetiskt geni”. Gänglig och vajande och alltid ensam skred han, helst efter mörkrets inbrott, genom staden, klädd i vidbrättad hatt och stor flaxande rock, blicken (med stänk av himlens färg) långt i fjärran, i sanning en främmande fågel med fattiggrå glans i det nyktra, krassa Örebro”.

Men, fortsätter Rying, när Forss med högläsning ur sin lyrik framträdde inför publik, då tedde han sig som förvandlad, som en "showman". Han "läste på ofördärvad Örebrodialekt med en gammaldags histrions grandezza, och hans kommentarer präglades av en fantasifull och föga översinnlig absurditet, som gav dikterna en sällsam relief".

Hur såg Rying då på Forss personlighet överhuvudtaget? Vi talar nu om 40-talet; det är troligt att Forss som personlighet blev i viss mån förändrad av sin förvandling från en lokal och mycket udda till en nationellt etablerad poet, men om detta vet jag inte och har heller inte försökt vinna någon kunskap. Så här beskriver Rying poetens 40-talspersonlighet: "Och så småningom, närmare bekant med honom, varseblev jag många nyanser och paradoxer i hans lättroliga och lättörda väsen. Stundom var han tyngd av småborgerliga bekymmer, stundom svävade han i suverän frihet ovan vardagens futiliteter. Än tycktes han personifiera den absoluta ensamheten, än krävde han en skara bröder och systrar omkring sig som avnjöt hans burleska, irrationellt irrande ordflöde. Han kunde på en gång tyckas som ett vilset barn och som en åldring som genomlevt allt, en världsfrånvärd munk som förnekade och avstod från allt och en dionysisk livsälskare som ville famna allt". Och Rying tillägger, skrivet 1990: "Sådan har han förblivit". Var det alldeles sant? Nederlag i livet kan förändra människor väsentligt, det vet vi; men det kan också framgång göra.

I början av 60-talet flyttade Forss till Stockholm. Han hade då som redan nämnt blivit en nationellt etablerad poet, en position som först blev tydlig när Bo Setterlind 1957 inbjöd Fors att tillsammans med honom stifta det s k Romantiska Sällskapet. Nu tillföll honom också litterära priser: 1963 ABF:s litteraturpris, 1974 Dan Anderssonpriset och 1975 Ferlinpriset. Och därtill blev han invald i Sveriges Författarförbunds styrelse, ett slags manifestering av kollegers respekt. Och efter döden kom slutligen äran att få en park i den gamla hemstaden Örebro uppkallad efter sig.

Det syns mig omisskännligt att Forss inte kan betraktas som någon "stor" poet: tematiken är smal, och den konstnärliga skickligheten i gestaltningen av dikterna är, menar jag, inte av högsta kvalitet. Men han var en originell poet som ägde förmågan att ofta skapa poesi som tveklöst är mycket vacker. Låt mig sluta denna essä med att citera tre representativa dikter ur samlingen *jag är nyansernas älskare* (1943). Det är en titel som kom att för världen på något suggestivt vis sammanfatta bilden av Forss egenart som poet.

jag har uppnått månens ljuvaste blick
i det mörkblå chatullet bevarar jag min dyrbarhet
ty den stora aftonen har kommit
och oöverstiglig möter tröskeln
– i nalkande, i fåfänge allt är fullbordat
mot den svarta atlasen vilar skönhets hand
o stenblinda, tårlösa släkte
er svepning den trådslitna dagen bereder
jag har uppnått månens ljuvaste blick
– allt är fullbordat

*

det är ej tid
ej dag ej timma
nej det är evighet
att vinna

se än gudomlig
mot oss ler
en som oss aldrig
överger

mitt i en vardags
gråa överdåd
räcks denna hand
av nåd

det är ej tid
ej dag ej timma
nej det är evighet
att vinna

*

jag är nyansernas älskare
det obestämdas vän
mysteriernas hängivne
jag har känt letargiens kyss
och hört dess viskning
jag är nyansernas älskare

GUNNAR ARTÉUS

Poeten Levi Ericson – innan Tröstlösa

Dixie Ericson skriver en bok om Jeremias i Tröstlösa (1868-1967) och har då också studerat hans insatser i Brage och föreningens handskrivna tidning Rimfrost under de formbara gymnasieåren före den verkliga debuten.

Källa: ArkivCentrum i Örebro

Levi Ericson debuterade i Rimfrost No 5 utgiven i februari 1885 med dikten "Visa med ändalykt". Han använde sig av signaturen Le. Visan har ett mytologiskt anslag men ändrar i en mindre kvinnlig tragedi: Vådan av att tappa sin turnyr under en kokett stjärtsvängande förflyttning genom en småstad. En turnyr fick kjolen att puta ut bakåt. Den manliga blicken till förnöjelse, moralen till fasa. En något mångtydig spexig rivstart i det gymnasialas tecken.

Levi skriver sedan de tre åren fram till sin studentexamen vårterminen 1888 ytterligare ett 70-tal texter för Rimfrost. Mestadels dikter. Han är en boren och flitig poet – säkerligen en av Rimfrosts allra flitigaste genom åren. Men också med smak för korta kåserande prosastycken och novelletter där humor och en viss ironisk spetsighet samsas. Som dock inte utesluter ett allvar i botten.

Rimfrost

Nr 13

Karlsagen d. 30 September 1887.

Anmälan.

Så ser ja, nu är jag ännu längre
färdig att anmäla mig för heder
Kragpaster & öfriga Rimfrosts
skriftställare. Genare, tjusare!

högsta färdig uppför ja namnte spen
ut för Kragpasterns förete, obetydliga
Kragser. Händer kan om Kragser om
i början för om och annat smedyg
vid de hinder som spen uppför
till Örnstam (till vid Örnstam).
Han genare u ej. Jag skan försöka

Handskriven tidning. Källa: Örebro stadsarkiv

Jag och musikern och kompositören Staffan Ernestam har gått igenom och upptecknat Levis poesi och prosa i Rimfrost. Staffan är sedan årtal tillbaka sysselsatt med att skapa en ny tondräkt till Levis texter. Vi har till vår hjälp haft av en förteckning över Levis alster. Den lär vara uppgjord på Levis begäran. Troligen av Erik Karlsson, en av Rimfrosts redaktörer vid den tiden. Han bytte namn till Erik Bondeson och slutade som adjunkt i Örebro. Listan finns i Saxonarkivet som i dag är flyttat till ArkivCentrum. Den innehåller också alla Levis Rimfrost-signaturer. Ett smakprov: Le, Varg i Veum, Odin, Rurmar, Osman Pascha, Prisse, Orpheus, Mjölner, Rimtusse, Hassan, Heriger, En bragist, Bo Jonsson Grip, Chakamankákabudibaba, Tumméus...

Den litterära föreningen Brages handskrivna tidning bjuder på en visuell läsupplevelse utöver det vanliga. De olika skribenternas pregnanta och vackra handstilar känns extra autentiska på något sätt och inger vördnad för själva hantverket. De vittnar om ett oerhört tålmod i vår ordfeta nutid, där mångfaldigande och distribution av text är så lätt att det skrivna ordets värde devalverats.

Den tonårige poeten Levi Ericson har ännu inte börjat skriva dikter på landsmål. Det noterar redan Erik Hjalmar Linder i förordet till samlingsutgåvan Jeremias bok från 1960. Det sker först på 1890-talet, då Gustaf Fröding står för den avgörande impulsen. Men Levi skrev historier på nerikesmål för uppläsning på de årliga soaréerna i läroverkets aula. Två av dem, "Ett nappatag må skogsråa" och "När Anners Perse sökte dôktorn för gumma si", finns dokumenterade i Örebro-Karolinaren 68/2008 och 69/2009 i artikeln "Jeremias i Tröstlösa som Brageist". Han la här grunden till den språkliga virtuositet som han senare kom att utveckla i sina landsmålsdikter.

Den unge poeten längtar inte oväntat efter kyssar men hindren är många. I "Störd lycka, Översättning fr tyskan efter Körner" utbrister han under signaturen Rimtusse:

Jag har ett eldfängt hjerta jag
och älskar lite smått.
Jag kyssar önskar hvarje dag,
Men ej en enda fått,
Ty aldrig ger min älskling mig
En kyss, hur det nu kommer sig.
Trots all min möda, all min list
Har jag än aldrig någon kysst...

Och protagonisten Olle i "En puss i påsk, Hjertedikt af Tumméus", som tar betalt i påskpussvaluta för gjorda tjänster till det täcka könet, erfar att hans affärsidé har oförutsedda hinder vid betalningstillfället. Är det inte nålar, hundar, herr Pappa, bräckliga stegar är det rivaler som står i vägen för de andlöst efterlängtade kyssarnas förverkligande.

Som om det inte vore nog kan det rent av vara hälsofarligt att kyssas. Det framgår av prosastycket "En historia om något, som ofta kan falla i ögonen" översatt av och signerade Oman Pascha. Det handlar om vådan av att kyssa en blondin med lugg ingniden i giftig pomada. Allah nämns, men ingriper inte. Det är värt att notera att det finns överraskande många referenser till Islam i Levis diktning. Men det kanske är

tidstypiskt. Spexigheten och det glättiga anslaget känns ibland som en ungdomlig förklädnad inför livets grå realiteter. Under den framskyntar ett socialt engagemang och en medvetenhet om den hotade naturen. I hans naturlyriska kortsaga "Lön" finns ett mörkt inslag av skogskövling.

Också naturlyriken med fokus på årstidernas växlingar finns med från alla första början i Levis diktning. Här upptakten till den tidiga dikten "Om hösten" under signaturen Le med omkvädet "Den dör om hösten".

Se, hösten kommit med de kulna dagar,
I trädens kronor stormen dystert klaga
Och löfven gulna – vinden för dem bort,
Och vreten vissnar. Sommarens dag var kort.
Den dör om hösten.

I sonetten "Nattviolen" hör vi den mogna diktaren under signaturen Bo Jonsson Grip stränga sin lyra i ett romantiskt ordrus med drömska erotiska tongångar och med förgängligheten i undertexten.

Tyst är natten, allt är i slummer sänkt.
Nattviolen skälver i daggen dränkt,
yppig mossbädd sluter uti sitt sköt
veka stängeln - ingen den ännu bröt.

Dofta blomma, dofta i lunden än!
Nattens skuggor hölja din kalk igen.
Vinden trånematt önskar bland rosor dö
Det är långt till höstfrost och vintersnö!
Dofta blomma,
dofta i lunden än!

Det är en självmedveten och medveten ung poet som kommer oss till mötes i Rimfrost. Hans poesi är på allvar och han åtar sig den otacksamma uppgiften som litteraturkritiker Som här höstterminen 1887 i nummer 13:

Så der ja, nu är jag ändtligen färdig att anmäla mig för herrar Bragepoeter o öfriga Rimfrosts skriftställare. Tjenare, tjenare! H vad? Känner Ni icke igen mig? Mig Chakaman-kákabudibaba? Se saken är den att jag ämnar äfven denna termin söka hindra eder att föra opassande utsväfningar utanför licentia poëticas rämärken o det tyckte jag nu var så godt att anmäla först som sist.

Levi är tuff i sina bedömningar och sparar inte sig själv. Signaturen Rimfaxe får verkligen känna på hans färla som svingas under signaturen Prisse:

”Rimfaxe hör, Rimfaxe hör!
Jag vill din ända risa
ty slik karl afbasas bör,
Förrän han helt fått visa,
Hur dum han är. Han tror att man
Sonnett därför kan skrifva.
Att man har fyra rim. Minsann,
Man kan förargad blifva.

Dikten avslutas med ett gott råd:

...Och när härnäst du verser gör,
Så se dig, se dig noga för. –
Men allra helst till prosan gå
Så nödgas du ej krysta så!

Kritiken föll inte riktig Rimfaxe på läppen. Han protesterade och flera andra kolleger misstycckte också. I sin avslutande långa text för Rimfrost ”Till Rimfaxe” går Levi i svaromål och uttrycker i inledningen en viss förvåning över att Rimfrost tagit så illa vid sig. Levi har ju gett plats för skämt och humor ”bland de litet elaka raderna. Så hårdt tänke jag ej att ni skulle ta det...”

Det är naturligtvis naivt av Levi. Men han står på sig och försvarar vikten av kritik. Här går både en satirisk ådra och en omsorg om diktningen i dagen hos honom. Han är beredd att skapa ovänner för det han tror på.

Den unge man som tenderade in på Karolinska läroverket 1879 – och nästan ett årtionde senare lämnar skolan efter studentexamen – har helt klart dragit nytta av studierna och utvecklats som skribent tack vare den litterära kultur som odlats i Brage och Rimfrost. En kultur som bjöd både på en litterärt engagerad publik och en experimentverkstad för fantasi och formuleringkonst. Där mötte han också likasinnade jämnåriga som Edvard Alkman, född Olsson. En bondson från Gällersta, som gjorde sig ett namn som kulturkritiker på 1890-talet. Därtill översättare, publicist och politiker. Och Knut Barr, född Erikson, som doktorerade i litteraturhistoria och som under en följd av år var litterär medarbetare i Stockholms-Tidningen och en bred publicist och känd studentsångare.

Någon gång runt 1890 stryker Levi E:t i Ericson och med ens heter han Rickson i efternamn. Fredagen den 11 mars 1892 publicerar Nerikes Allehanda landsmålsdikten "Ja ä så lessen" signerad Jeremias i Tröstlösa. Den första publicerade dikten under den signatur som ska bli Levi Ricksons pennamn, så småningom identitet och på sätt och vis litterära provins. Han är en platsens poet men också en europeisk diktare förtrogen med ett humanistisk bildningsarv med rötterna i antiken och hellenismen. Tacka Karolinska läroverket för det.

Den sorgliga signaturen har en reell bakgrund. Under 1890-talet drabbades Levi Rickson av en djup depression. Med största sannolikhet orsakad av olycklig kärlek. Hans kusin på mödernet Anna Ericson gifte sig 1895 med Nils Gustaf Otto Djurklou. Enligt en tradition i släkten Djurklou var Anna Levis stora kärlek. Men det är en annan historia.

DIXIE ERICSON

tidigare lärare på Karro och fortfarande frilansade kulturjournalist